

SOSYAL BİLGİLER

(ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM)

Adı & Soyadı: Sınıfı:

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Herhangi bir sorun yaşadığımızda ilgili kurumlara mektup yazarak hakkımızı arayabiliriz.		
2	Sosyal Bilgiler dersi, ülkemizin diğer ülkelerle olan ekonomik, kültürel ve sosyal ilişkilerini öğrenmemizi sağlar.		
3	Etkin bir vatandaş öncelikli olarak kendi çıkarlarını düşünür ve toplumsal sorunlara duyarsız kalır.		
4	Sosyal bilgiler ile ülkemizi ve dünyadaki kültürleri daha iyi tanırız.		
5	Sosyal Bilgiler dersi sayesinde; teknolojik ürünleri kendimize, başkalarına ve doğaya zarar vermeden kullanmayı öğreniriz.		

.....Boşluk Doldurma.....

Bağımsızlık / Ekonomisine / Vatandaş / Ulusal / Coğrafi

1	Sosyal Bilgiler dersi, yaşadığımız çevrenin özelliklerini tanımamızı, insanlar ve doğal çevre arasındaki ilişkileri anlamamızı sağlar.
2	Kültürümüzün, tarihimizin öğrenilmesi bilincimizi geliştirir.
3	Sosyal Bilgiler dersi, Türk milletine aitve egemenlik unsurlarının neler olduğunu öğrenmemizi sağlar.
4	Aynı toprak üzerinde yaşayan ve aynı devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişilere adı verilir.
5	Etkin bir vatandaş üretim yaparak ülkekatkıda bulunur.

! Unutmayalım !

1	Haklarını ve sorumluluklarını bilen, karşılaştığı sorunları hak, özgürlük ve sorumluluk temelinde çözmeye çalışan, toplumsal sorunlara karşı duyarlı olan bireylere <u>etkin vatandaş</u> denir.
2	<u>Sosyal Bilgiler dersi</u> , bizi hayata hazırlayan, bize bilgi ve beceri kazandıran, bizim yararlı bir vatandaş ve aynı zamanda iyi bir birey olarak yetişmemizi sağlayan bir derstir.

Çözelim

1) Sosyal Bilgiler dersinin bize sağladığı faydalar arasında;

I- Bilim ve teknolojinin insan hayatı üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini öğrenmemizi sağlar,

II- Birlikte yaşama ve yardımlaşmanın önemini anlamamızı sağlar,

III- Sindirim sistemimizi oluşturan yapı ve organları tanımamızı sağlar,

IV- Eleştirel düşünebilmeyi, kendi kararlarımızı verebilmenin önemini; ilgi, istek ve yeteneklerimizin farkına varmamızı sağlar.

gibi durumlardan hangisi ya da hangileri yer almaz?

A) I ve II

B) I ve III

C) Yalnız III

D) II ve IV

2) Etkin ve sosyal bir vatandaş olmamıza katkı sağlayan Sosyal Bilgiler; tarih, coğrafya, ekonomi, vatandaşlık ve hukukla ilgili konular içeren bir derstir.

Aşağıdakilerden hangisi Sosyal Bilgiler dersinin etkin bir vatandaş olarak gelişimimize katkıları arasında gösterilemez?

A) İnsanların ekonomik faaliyetleri hakkında bilgi edinmemizi, bu faaliyetlerin insan hayatındaki önemini kavramamızı sağlar.

B) Milli kültürümüzü öğrenmemize ve Türklerin en üstün millet olduğu fikrini kavramamızı sağlar.

C) Ülkemize karşı olan görev ve sorumluluklarımızı öğrenmemizi sağlar.

D) Bir insan olarak doğuştan itibaren var olan haklarımızı bilmenin önemini ve birbirimize karşı sorumluluklarımızı kavramamızı sağlar.

3) Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve buna göre hareket eden kişiler birer etkin vatandaşdır.

Buna göre etkin bir vatandaşın aşağıdakilerden hangisini yapması beklenmez?

A) Anlayışlı ve yardımseverdir.

B) Askerlik görevini yerine getirir.

C) Kanunlara ve kurallara uyar.

D) Kendi hatalarını başkasına yükler.

(2019 İOKBS)

SIRA SİZDE

1

Etkin bir vatandaş olmak niçin önemlidir? Sosyal Bilgiler dersinin bu konudaki katkıları nelerdir? Düşüncelerinizi yazarak sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2

Sosyal Bilgiler dersinin Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaş olarak gelişmemize katkılarını şema halinde defterinize yazınız.

SB.5.1.1. Sosyal bilgiler dersinin, Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaşı olarak kendi gelişimine katkısını fark eder.

Adı & Soyadı: Sınıfı:

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Olayların birden çok sebebi ve sonucu olabilir .		
2	Bir olaydan herkes aynı şekilde etkilenir.		
3	Bir olayın sonucu başka bir olayın sebebi olabilir.		
4	Olaylara sadece insanlar sebep olabilir.		
5	Her olay kendiliğinden ortaya çıkar.		
6	Yaşadığımız olaylar bizim dışımızdaki kişileri de etkileyebilir.		

.....Boşluk Doldurma.....

Sorgulamak / Çok boyutluluk / Geniş / Olay / Soru

1	İnsanları ilgilendiren sosyal, ekonomik, kültürel, dini ve benzeri alanlarda meydana gelen oluşumlaradenir.
2olayların birden çok nedeni ve sonucunun olması ve insanları farklı şekillerde etkilemesine denir.
3	Bir olaya çok boyutlu yaklaşabilmek, olayları eleştirmek ve olayların analizini yapabilmekle sağlanır.
4	Bir konu ile ilgili ne kadar çok üretir ve bu sorulara yanıt ararsak, o konu veya olayı daha iyi kavrarız.
5	Olayın meydana geldiği ve etkilediği çevre olaya göre dar ve bir alanı kapsayabilir.

Unutmayalım

1	<u>İnsanların olaylara karşı bakış açılarının farklı olmasının veya olaylardan farklı etkilenmelerinin nedenleri şunlardır:</u> *İnsanların duygu, düşünce ve beklentilerinin farklı olması. *Olayların bize yakın veya uzak oluşu. *Olayların bizimle olan ilgisi. *İçinde yaşanılan toplumun kültürel özellikleri ve inançlar. *Fiziksel ve psikolojik özellikler. *Yaş,cinsiyet, statü, ekonomik durum, eğitim durumu vb. özellikler.
---	--

Çözelim

1) Büyük şehirlerde; taşıtların çıkardığı egzoz gazları, fabrika bacalarından çıkan zehirli gazlar ve konutlarda kullanılan düşük kaliteli yakıtların etrafa yaydığı gazlar sonucunda hava kirliliği artmakta ve insanlar solunum rahatsızlığı yaşamaktadır.

Verilen bilgiler aşağıdakilerden hangisine örnek oluşturmaz?

- A) Olayların çok boyutluluğuna
- B) Olaylardan her insanın aynı şekilde etkilendiğine
- C) Olayların birden çok nedene dayandığına
- D) Bir olayın etki alanının geniş olabileceğine

2) Bir olayın çok boyutluluğu incelenirken cevaplanması gereken sorular arasında;

- I- Olayın nedenleri nelerdir?
- II- Olay kimleri etkilemiştir?
- III- Olayın sonuçları nelerdir?

gibi sorulardan hangisi ya da hangileri yer almalıdır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3) Çevre kirliliğinin en önemli sebeplerinden biri de su kirliliğidir. İnsanlar tarafından kirletilen su; doğal hayatı, turizmi, insan sağlığını ve tarımı da olumsuz etkilemektedir. Bu sorunun çözümünde yerel yönetimlere, sanayi kuruluşlarına ve tüm insanlara büyük görevler düşmektedir.

Parçadaki bilgidan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanayi atıkları, su kirliliğinin nedenlerinden biridir.
- B) Turizm gelirlerinin azalma sebebi su kirliliğidir.
- C) Su kirliliğini önlemek belediyelerin görevidir.
- D) Su kirliliği çok boyutlu bir sorundur.

(2013 İOKBS 6. Sınıf)

SIRA SİZDE

1

Yaşadığınız yerde fark ettiğiniz bir gelişmeyi yazınız. Bundan kimler etkilendi? Bu durum sizin yaşamınızda hangi değişimlere sebep oldu? Defterinize yazınız.

2

Mahallenize yeni bir okul açılması kimleri nasıl etkiler? Düşüncelerinizi yazınız.

SB.5.1.2. Yakın çevresindeki bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu fark eder.

SOSYAL BİLGİLER

(Haklarımı ve Sorumluluklarımı Biliyorum)

Adı & Soyadı: Sınıfı:

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Toplumu oluşturan insanlardan her birine grup denir. Günlük yaşamda hem birey olarak tek başımıza hem de çeşitli gruplarla hareket ederiz.		
2	Tek başına karşılamakta zorlandığımız eğitim, güvenlik, sağlık ve ulaşım gibi temel ihtiyaçlarımızı kurumlar sayesinde karşılarız.		
3	Haklarımızı kullanırken yerine getirmemiz gereken görev ve sorumluluklarımız vardır.		
4	İşlerimizi zamanında ve başarılı bir şekilde sonuçlandırmak için görev ve sorumlulukları yerine getirirken planlı hareket etmeliyiz.		
5	Akraba, arkadaş, okul gibi gruplar, toplum hayatına katılmamızı zorlaştıran gruplar arasında yer alır.		

.....Boşluk Doldurma.....

Grup / Rol / Sorumluluk / Sosyalleşme / Hak

1	Ortak bir amaç için bir araya gelen, aralarında etkileşim olan, en az iki kişiden oluşan topluluğa.....denir.
2	Bireyin içinde yaşadığı toplumun bir üyesi olma sürecine.....denir. Bu süreçte toplumun kültürel değerleri öğrenilir ve beceriler gelişir.
3	Bireyin ait olduğu grup ve kurumlarda üstlendiği görevleredenir.
4	Yasal veya toplumsal olarak bireylere tanınan yetki ve kazançlaradenir.
5yer aldığımız gruplardaki rollerin gereklerini yerine getirmektir.

! Unutmayalım !

1	Sosyalleşme sürecini tamamlayan bireyler toplum hayatına <u>daha kolay uyum sağlar ve daha mutludurlar</u> . Ayrıca sosyalleşen bireyler <u>özgüvenleri yüksek ve kendi kararlarını kendisi alabilen kişiler</u> haline gelirler.
2	Toplumun en küçük birimi olan aile, katıldığımız ilk ve en önemli gruptur. <u>Ailemizin yardımıyla temel ihtiyaçlarımızı, sevgi ve saygı gibi duygusal ihtiyaçlarımızı karşılar ve hayata dair ilk bilgilerimizi de ailemizden öğreniriz.</u>
3	Kişisel zamanımızı planlarken oyun oynama, ders çalışma, kitap okuma, uyuma, aile ve arkadaşlarla zaman geçirme gibi ihtiyaçları dikkate almalıyız.

Çözelim

1) Aşağıdaki hak ve sorumluluk eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) **Hak:** Okulda eğitim görme
Sorumluluk: Okul kurallarına uyma
B) **Hak:** Sağlıklı bir çevrede yaşamak
Sorumluluk: Çevreyi kirletmemek
C) **Hak:** Hastanede muayene olmak
Sorumluluk: Eve vaktinde gelmek
D) **Hak:** Kendimize ait odamızın olması
Sorumluluk: Odamızı temiz tutmak

2) Aşağıdaki seçeneklerden hangisi yaşadığımız toplumda sahip olduğumuz roller arasında yer almaz?

- A) Öğrenci olmak
B) Evlat olmak
C) Yolcu olmak
D) Kısa boylu olmak

3) Aşağıdakilerden hangisi, insanların birlikte yaşamasının, grup ve kurumlar oluşturmalarının nedenlerinden biri değildir?

- A) İnsanların bütün ihtiyaçlarını tek başlarına karşılayamamaları
B) İnsanların kendi sorumluluklarını başkalarına yüklemek istemeleri
C) İnsanlar arasındaki işbirliği ve dayanışmanın işleri kolaylaştırması
D) Beslenme, barınma, eğitim, sağlık, güvenlik vb. ihtiyaçların daha kolay karşılanabilmesi

4) Grup içinde yer almanın faydaları arasında,

- I- Birey yalnızlıktan kurtulur ve kişide güven duygusunu artırır.
II- İhtiyaçlar daha hızlı ve kolay karşılanır.
III- Düzenli ve tertipli bir hayat sağlanır.

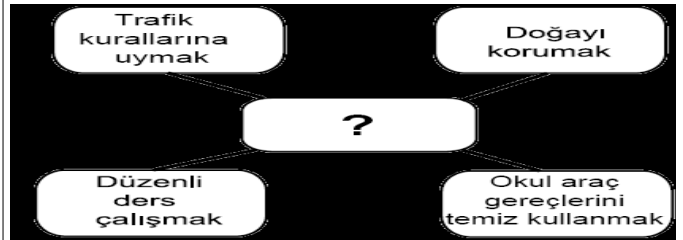
gibi durumlardan hangisi ya da hangileri gösterilebilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

5) Aşağıdakilerden hangisi, öncelikle kendimize karşı olan sorumluluklarımızdandır?

- A) Büyüklerimizin sözünü dinlemek
B) Bilgimizi ve görgümüzü artırmak
C) Çevreyi kirletenleri uyarmak
D) Çevremizde ihtiyacı olanlara yardım etmek

(DPY 2016)

6) Şemada soru işareti olan yere hangisi getirilmelidir?

- A) Hak
B) Rol
C) Sorumluluk
D) İş bölümü

(DPY 2016)

SIRA SİZDE

1

İçinde bulunduğunuz grup ve kurumlarda sahip olduğunuz roller ve bu rollerin gerektirdiği hak ve sorumluluklar nelerdir? Tablo halinde yazınız.

SB.5.1.3. Katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiği hak ve sorumluluklara uygun davranır.

Adı & Soyadı:Sınıfı:

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Dünyadaki bütün çocuklar din, dil, ırk, renk, cinsiyet ayrımı olmaksızın eşit haklara sahiptir.		
2	Çocuklar hem işçi olarak çalışıp hem de okula devam edebilirler.		
3	Ülkemizin birçok kentinde bulunan çocuk meclislerine katılarak, duygu ve düşüncelerimizi özgürce ifade etme fırsatı bulabiliriz.		
4	Yaşamak her çocuğun en temel ve en önemli hakkıdır.		
5	Çocukların gelişmesinden sadece aileleri sorumludur.		

.....Boşluk Doldurma.....

Sağlık / UNICEF / 18 / Çocuk Haklarına / Eğitim

1	20 Kasım 1989'da Birleşmiş Milletler Dair Sözleşme kabul edilerek çocuk hakları güvence altına alınmıştır.
2	Her bireyyaşına kadar çocuk olarak kabul edilir.
3	Çocuk haklarının korunması için Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu olan kurulmuştur.
4	Her çocuğun en iyi şekilde hizmeti alma hakkı vardır.
5	Her çocuğun ve öğrenim görme hakkı vardır.

! Unutmayalım !

1	Her çocuğa doğduğunda bir isim konur. Devlet bu ismi kaydeder. Çocuğa kimlik verir. <u>Artık çocuk o devletin vatandaşı olur.</u>
2	Çocuğun yetiştirilmesinden sorumlu olan kişiler, çocuklara zarar verecek davranışta bulunamazlar. <u>Çocukların sağlıklı gelişimi için devlet aileden çocuğu alarak Çocuk Esirgeme Kurumuna verebilir.</u>
3	Çocuklar isteklerini ve düşüncelerini seçtiği bir yolla özgürce ifade edebilirler. Çocukların duygu ve düşüncelerini özgürce ifade etmesi amacı ile bir çok ilde Çocuk Meclisi kurulmuştur.
4	Çocuklar dinlenme, eğlenme ve oyun oynama hakkına sahiptirler.

Çözelim

1) Zeynep'in kullandığı haklardan bazıları aşağıda belirtilmiştir.

*Zeynep okula gitti.

*Hastalandığında hastanede muayene oldu.

*Arkadaşlarıyla parkta oyun oynadı.

Buna göre Zeynep aşağıdaki belirtilen haklardan hangisini kullanmamıştır?

- A) Eğitim Hakkı
- B) Sağlık Hakkı
- C) Çalışma Hakkı
- D) Oyun Hakkı

2) 9 Aralık 2016 yılında çıkan bir internet haberine göre UNICEF 535 milyon çocuğun sağlık hizmeti ve kaliteli eğitim alamadığını ve bu çocukların yeterince beslenemediğini açıklamıştır.

Buna göre çocukların

I-Sağlık Hakkı

II- Eğitim Hakkı

III- Beslenme Hakkı

gibi haklardan hangi ya da hangilerinden yeterince yararlanamadığı söylenebilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I, II ve III

3) Aşağıdakilerden hangisi çocuk haklarındandır?

- A) Düşüncelerini, sınıfta özgürce ifade etme
- B) Çevreyi temiz tutmaya özen gösterme
- C) Okuldaki ve sınıftaki eşyaları koruma
- D) Derslere düzenli olarak çalışma

(DPY 2011)

4) “ Öğretmenimiz bir konu belirleyerek sınıfta tartışılmasını istedi. Konu ile ilgili düşüncesini paylaşmak isteyen bütün arkadaşlarımıza söz hakkı tanıdı.”

Buna göre öğretmen, aşağıdaki çocuk haklarından hangisinin kullanılmasına ortam hazırlamıştır?

- A) Eğitim
- B) Yaşama
- C) Dernek kurma
- D) İfade özgürlüğü

(DPY 2016)

I. Eğitim görmek

II. Düşünce ve vicdan özgürlüğüne sahip olmak

III. Oyun, eğlence ve kültürel etkinliklere katılmak

Yukarıda verilenlerden hangileri çocukların “gelişme” ile ilgili hakları arasında yer alır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

(DPY 2016)

SIRA SİZDE

1

Çocuk haklarının ihlal edildiği örnek bir olay bulunuz. Bu ihlalin giderilmesi için hangi çalışmaların yapıldığını veya yapılabileceğini araştırınız.

SB.5.1.4. Çocuk haklarından yararlanmaya ve bu hakların ihlallerine örnekler verir.